

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9CdoPr/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	4621202275
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4621202275.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Obec Jarok, Jarok, Hlavná ulica 283/176, IČO: 00308056, právne zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Kozovským, Bratislava, Björnsonova 8, proti žalovanej Ing. P. H., E., P. ulica XXX/XXX, právne zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária CIMRÁK s.r.o., Nitra, Štefánikova 7, IČO: 36868876, o určenie, že pracovný pomer skončil, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. TO-6Cpr/19/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. júla 2023 č. k. 25CoPr/7/2022-327, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. júna 2022 č. k. 6Cpr/19/2021-196 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie sa stotožnil s tvrdením žalovanej, že rozhodnutie o organizačnej zmene č. S.-K. zo dňa 27. septembra 2019, ktorým žalobkyňa zrušila jej pracovnú pozíciu, je len účelovým rozhodnutím. Podľa súdu prvej inštancie o tom svedčí aj fakt, že žalovaná dňa 17. septembra 2019 vyzvala žalobkyňu o pridelenie práce, keďže prejav vôle, ktorým s ňou okamžite skončila pracovný pomer považuje za neplatný právny úkon. Následne žalobkyňa dňa 27. septembra 2019 prijala rozhodnutie o organizačnej zmene týkajúcej sa iba pozície žalovanej. V rozpore s uvedeným rozhodnutím sa súdu prvej inštancie javil aj inzerát žalobkyne, ktorým hľadala ekonóma obce. Rozhodnutím o organizačnej zmene podľa súdu nemožno založiť dôvod pre rozhodnutie o žalobe podľa § 79 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“).

1.2. Súd prvej inštancie sa nestotožnil ani s tvrdením žalobkyne, že žalovaná nie je spôsobilá pre výkon práce pre nezvyšovanie si potrebnej kvalifikácie, ktoré tvrdenie vo veci nepreukázal. Žalovaná

preukázala, že spĺňa kvalifikačné predpoklady na prácu osvedčeniami o zistenom vzdelaní s celoštátnou platnosťou, osvedčením Regionálneho vzdelávacieho centra samosprávy v Nitre, ukončením štúdia na Strednej odbornej škole v Nitre, študijného odboru všeobecná ekonomika, ukončením Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, odbor prevádzka a ekonomika poľnohospodárstva a z výpovede svedkyne Ing. H. L. mal rovnako súd za preukázané, že sa žalovaná zúčastňovala seminárov určených pre účtovníkov. Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že ak žalobkyňa uviedla, že sa žalovaná dobrovoľne počas trvania sporu o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru rozhodla odísť z trhu práce a stala sa poberateľkou starobného dôchodku, tak sa stotožňuje s tvrdením žalovanej, že je bezpredmetné či je dôchodkyňou alebo nie, keď dôvodom na ukončenie pracovného pomeru to môže byť až po dosiahnutí 65 roku veku. Skutočnosť, že je zamestnanec starobným dôchodcom a popri mzde poberá starobný dôchodok, nemožno považovať za takú, ktorá zamestnávateľovi objektívne znemožňuje, aby zamestnancovi umožnil pokračovať v práci a vyplácal mu dohodnutú mzdu.

1.3. Podľa súdu prvej inštancie dôvodom pre určenie, že pracovný pomer skončil z dôvodu, že nie je spravodlivé od zamestnávateľa požadovať, aby žalovanú ďalej zamestnával nemôže byť žalobkyňou tvrdené porušenie pracovnej disciplíny. Závažnosť porušenia pracovnej disciplíny žalovanej bola posudzovaná v konaní na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11Cpr/35/2019, v ktorom súd dospel k záveru, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné, keď z neho vôbec nevyplýva, kedy malo prísť nesplneniu termínovanej úlohy ako ani nesplnenia príkazu žalovanej na doplatenie mzdového zvýhodnenia zamestnancom pracujúcim na dohodu, čím sa takto vymedzené skončenie pracovného pomeru stáva v zmysle § 70 Zákonníka práce nepreskúmateľným. K uvedenému súd prvej inštancie zdôraznil, že aj sám zamestnávateľ v závere protokolu Inšpektorátu práce v Nitre uviedol, že nedostatky nevznikli úmyselne, ako aj to, že z protokolu Inšpektorátu práce v Nitre vyplýva, že žalobkyňi doposiaľ nebola uložená pokuta a nedostatky boli odstránené dňa 10. novembra 2019. V prípade dôvodu na okamžité skončenie pracovného pomeru, a to incidentu zo dňa 16. júla 2019, kedy mala žalovaná konflikt s Mgr. F. vzhľadom na intenzitu tohto preukázaného konania a toho, že sa žalovaná u žalovanej počas dlhodobého pracovného pomeru takéhoto konania nedopustila, mal súd za to, že konanie žalovanej nie je možné považovať za hrubé porušenie pracovnej disciplíny. Žalobkyňa tak nepreukázala, že by zo strany žalovanej išlo o také závažné správanie a postoj k plneniu pracovných úloh, ktoré by ohrozovali alebo mohli ohroziť žalobkyňu.

1.4. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že medzi žalobkyňou a žalovanou došlo k narušeniu vzťahov v roku 2019, čo vyplýva z výpovede svedkyne Mgr. S. Y. Problémy začali, keď nastúpila Mgr. F. a začala robiť verejné obstarávanie pre obec a posielala faktúry, ktoré neboli kryté žiadnou zmluvou, ktorú skutočnosť žalovaná oznámila kontrolórke obce, rovnako ako zistenie, že Mgr. F. robila pre obec právne služby, pritom nie je členkou advokátskej komory. V prípade, ak žalobkyňa poukázala, že by pôsobenie žalovanej na pracovisku viedlo k ďalšej eskalácii konfliktov a incidentom súd prvej inštancie uviedol, že rozvrat vzťahov nemožno dávať na ťarchu žalovanej ako argument pre vyhovieť žalobe, keď vzhľadom na vyššie uvedené a výsledok dokazovania by takéto rozhodnutie bolo v rozpore s dobrými mravmi. Preto nakoľko žalobkyňa nepreukázala ospravedlniteľný dôvod, na základe ktorého by mohol súd rozhodnúť, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával a že pracovný pomer medzi žalobkyňou a žalovanou skončil, súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

1.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. júla 2023 č. k. 25CoPr/7/2022-327 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (výrok II.). Odvolací súd mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je z hľadiska zisteného skutkového stavu a použitého zákonného ustanovenia vecne správne. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností a z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver.

2.1. K námietke žalobkyne, že v kontexte namietaných skutočností a vykonaného dokazovania považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za zmätočné, nekonzistentné, nepresvedčivé, nelogické a neudržateľné, pretože súd prvej inštancie sa nezameral na dôvody požadovaného určenia, t. j. či je spravodlivé od

zamestnávateľa požadovať, aby žalovanú naďalej zamestnával odvolací súd uviedol, že takto vymedzený odvolací dôvod ako porušenie základného práva strany sporu na spravodlivý proces žalobkyňa bližšie nekonkretizovala. Odvolací súd ďalej uviedol, že hoci sa súd prvej inštancie v rozsudku zaoberal aj konaním vo veci okamžitého skončenia pracovného pomeru, zároveň sa zaoberal aj jednotlivými argumentami žalobkyne uvedenými v žalobe, ktorými dôvodila, prečo nie je spravodlivé od požadovať, aby žalovanú naďalej zamestnávala (organizačná zmena, tvrdenia žalobkyne, že žalovaná nemala na danú pozíciu príslušné vzdelanie, poberanie starobného dôchodku žalovanou), a so všetkými argumentami sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal. Po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie dospel preto k záveru, že rozhodnutie obsahuje skutkové zistenia, aplikované právne normy a právne závery, pre ktoré nemožno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa atribúty riadne odôvodneného súdneho rozhodnutia. Z obsahu spisu odvolací súd nezistil ani nedostatok dôvodov, pre ktoré by bolo možné konštatovať nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ani procesný postup prvoinštančného súdu, ktorým by bolo žalobkyni znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

2.2. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalobkyne o nespravodlivosti záveru súdu prvej inštancie o účelovej snahe zbaviť sa žalovanej rozhodnutím o organizačnej zmene. Správnosti tohto záveru podľa odvolacieho súdu nasvedčuje časová súvislosť, keďže žalobkyňa po prijatí rozhodnutia o organizačnej zmene preukázateľne inzerovala voľné miesto účtovníčky, čo nasvedčuje, že išlo o rozhodnutie bez dôslednej analýzy. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že by nemohla uskutočniť žiadnu organizačnú zmenu, ktorá by sa dotkla pozície zastávanej žalovanou dokiaľ by nedošlo k ukončeniu súdneho sporu o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, takýto záver z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplyva.

2.3. K námietke žalobkyni, že skutočnosti posudzované v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11Cpr/35/2019 (vzdelanie žalovanej, porušenie pracovnej disciplíny) nemožno posudzovať a zohľadňovať v predmetnom konaní odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa priamo v žalobe poukazovala na porušenie pracovnej disciplíny žalovanou ako i to, že nemá príslušné vzdelanie. Vzhľadom na uvedené bol súd prvej inštancie povinný sa s týmito tvrdeniami zaoberať a vyhodnotiť ich dôvodnosť. Nedôvodné sú i tie tvrdenia žalobkyne, že súd prvej inštancie svojim rozhodnutím uložil zamestnávateľovi povinnosť opätovne vytvoriť zrušené pracovné miesto, ktorý záver z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplyva, ako aj tvrdenia, že organizačná zmena priniesla úspory a inzerát bol len spôsob ako uzavrieť účtovné obdobie, keďže tieto v konaní preukázané neboli.

2.4. Podľa odvolacieho súdu v prípade námietky opomenutia sa súdom prvej inštancie zamerať na dôvody požadovaného určenia, či je spravodlivé od zamestnávateľa požadovať, aby žalovanú naďalej zamestnával, to bola práve žalobkyňa, ktorá mala povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. K tvrdeniu, že súd prvej inštancie neposudzoval skutočnosť, že žalovaná sa od roku 2019 do roku 2021 dopúšťala šikanózneho konania voči zamestnávateľovi tým, že podávala na starostu obce nedôvodné trestné oznámenia a ďalšie nedôvodné podnety uviedol, že z obsahu spisu vyplýva len jeden prípad podaného oznámenia z podozrenia z prečinu ohovárania poškodenou Mgr. F., s ktorým sa prvoinštančný súd náležite vysporiadal. Poukazovanie na konanie vedené pod sp. zn. 11Cpr/35/2019 odvolací súd zhodnotil ako nerozhodujúce pre vec. K tvrdeniam žalobkyne o absencii dôvery, lojality a trvalého narušenia vzťahu prebiehajúcimi a ukončenými konaniami medzi ním a žalovanou odvolací súd uviedol, že daná skutočnosť nemôže byť dôvodom pre rozhodnutie o určení, že od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby žalovanú naďalej zamestnával. V opačnom prípade by podľa odvolacieho súdu pri každej uplatnenej neplatnosti skončenia pracovného pomeru, v ktorej by bol zamestnávateľ neúspešný, prichádzalo do úvahy určenie, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, čo nebolo zámerom § 79 ods. 1 Zákonníka práce. V predmetnej veci sa súd prvej inštancie zaoberal všetkými okolnosťami, a prihliadal na skutočnosti majúce vzťah k výkonu práce žalovanou a dôvodom, pre ktoré žalobkyňa chcela so žalovanou skončiť pracovný pomer. Nemohol však pričítať na ťarchu žalovanej skutočnosť, že žalobkyňa následne, po neplatnom skončení pracovného pomeru, ale pred rozhodnutím súdu, pristúpila k organizačnej zmene, ktorou zrušila pracovné miesto žalovanej.

2.5. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1, a § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) podala voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého

prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. V úvode podaného dovolania zopakovala priebeh konania a svoju doterajšiu argumentáciu so zdôraznením, že popiera účelovosť organizačnej zmeny vo vzťahu k žalovanej. Pozíciu žalovanej zrušila z dôvodu organizačnej neefektívnosti a nehospodárnosti, čo počas konania riadne hodnoverne preukázala predložením faktúr a externými dodávateľmi účtovaných služieb a personalistiky za rozhodné obdobie, s ktorými dôkazmi sa súd vôbec nezaoberal. Predmetnými súpsmi preukazovala opodstatnenosť prijatia organizačnej zmeny a zníženie nákladov. Podľa jej názoru opodstatnenosť organizačnej zmeny nebola spochybnená ani predloženým inzerátom, ktorého účelom bola snaha uzavrieť účtovné obdobie, ktorá agenda vedená žalovanou bola v stave, za ktorého žiaden externý dodávateľ nechcel prebrať zodpovednosť, k čomu súd neprihliadol a nevyjadril sa. Na základe uvedeného sa následne pýtala „...na základe čoho - akých dôkazov, dospel súd k záveru, že zamestnávateľ prijal rozhodnutie bez dôslednej analýzy, keď predložené dôkazy preukazujú opak?“. Podľa dovolateľky je rozhodnutie odvolacieho súdu rozporuplné a svojvoľné, pretože na jednej strane súd uvádza, že nespochybňuje kompetenciu zamestnávateľa vybrať si zamestnanca, ktorý sa v dôsledku organizačnej zmeny stane nadbytočným, na druhej strane vyhodnotil, že rozhodnutie o organizačnej zmene bolo účelové. Okrem uvedeného sa nižšie súdy nevysporiadali ani s podstatnou námietkou, prečo by nemohla uskutočniť organizačnú zmenu až do právoplatného skončenia súdneho sporu medzi ňou a žalovanou. Odvolací súd túto argumentáciu vyhodnotil len konštatovaním, bližšie sa k nej nevyjadril. Zdôraznila, že aj keď jej žalovaná adresovala list so žiadosťou o pridelovanie práce, nemuselo to ešte znamenať, že podá žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, preto považuje úvahu súdu za nesprávnu a neopodstatnenú. Spájanie prijatia organizačnej zmeny s účelovosťou a snahou zbaviť sa žalovanej považuje za neprijateľné a svojvoľné. Dovolateľka tiež namietala, že od súdu nedostala odpoveď na argument, že vzdelanie a odborné schopnosti žalovanej nemôžu byť posudzované v tomto súdnom konaní, rovnako ani na argument, že rozvrat vzájomných vzťahov medzi zamestnávateľom a zamestnancom bol v konaní preukázaný. Súd ovplyvnil výsledok konania, keď všetky dôkazy ňou predložené odignoroval. Napokon samotné trestné konanie iniciované voči zamestnávateľovi mali podľa žalobkyne súdy považovať za výnimočnú okolnosť, ktorá odôvodňuje záver, že od nej nie je možné spravodlivo požadovať, aby žalovanú zamestnávala. Súdy tak nesprávne vyhodnotili dokazovanie a brali do úvahy len dôkazy v prospech žalovanej a s faktami, ktorými argumentovala sa nevysporiadali ani na ne nereagovali. Rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú preto arbitrárne, vnútorne rozporuplné a jednostranné.

3.2. Dovolateľka v úplnom závere dovolania uviedla, že nie je správne, ak sa dovolací súd zameria len na jednu vetu, ktorú dovolateľ označí ako právnu otázku, preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť vymedzil. Zároveň navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil, a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu primárne uviedla, že argumentácia obsiahnutá v dovolaní je totožná s doterajšou argumentáciou žalobkyne, ktorou sa dožaduje opätovného skutkového prieskumu, pričom skutkové zistenia súdov nižšej inštancie dovolací súd nemá právo preskúmať, čo do značnej miery diskvalifikuje predmetné dovolanie. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu, že odvolací súd neposkytol odpoveď na podľa žalobkyne zásadnú argumentáciu uviedla, že súdy nemusia dať odpoveď na každý jeden argument, ktorý predniesla strana v konaní, preto ak dovolateľ nie je spokojný, že sa súdy nevyjadrili k niektorým jeho argumentom podľa jeho predstáv, neznamená to porušenie práva na spravodlivý súdny proces, najmä ak je rozhodnutie logické, konzistentné, podporené dôkazmi a opreté o zákonnú úpravu. Podľa žalovanej sa odvolací súd nemusel zaoberať žalobkyňou namietanou argumentáciou, nakoľko je bezvýznamná, keďže k organizačnej zmene došlo až po tom, čo oznámila svoj záujem na pokračovaní v pracovnej činnosti. O samoúčelnosti organizačnej zmeny podľa žalovanej svedčí tiež skutočnosť, že žalobkyňa hľadala na jej pozíciu náhradu v podobe zverejneného inzerátu. K otázke žalobkyne, na základe čoho dospel súd k záveru, že prijala rozhodnutie o organizačnej zmene bez riadnej analýzy, keď dôkazy preukazujú opak žalovaná uviedla, že jediným dôkazom, ktorý preukazuje údajný opak je správa audítora k 31. decembru 2019, ktorá však bola vyhotovená rok po neplatnom skončení pracovného pomeru. V tomto smere sú podľa žalovanej namietané zistenia súdu správne, keďže dovolateľka nepreukázala, že by vykonala analýzu pred vykonaním organizačnej zmeny. Z

pohľadu prejednávanej veci podľa žalovanej nebolo podstatné oprávnenie zamestnávateľa urobiť organizačnú zmenu, ale jej vykonanie v kontexte všetkých skutkových okolností. Argumentácia žalobkyne o slobode zamestnávateľa rozhodnúť sa, ktorého zamestnanca si vyberie by bola pre konanie relevantná, keby k skončeniu pracovného pomeru predchádzalo prijatie organizačnej zmeny, čo nie je daný prípad. Ohľadom vzdelania a odborných znalostí poukázala, že pre tento typ súdneho konania sú významné na rozdiel od skutočností, že obchodný partner žalobkyne podal na ňu trestné oznámenie, keďže konanie iniciované iným subjektom ako zamestnávateľom nemôže byť pre konajúce súdy významné pre posúdenie, či možno od neho spravodlivo požadovať, aby ju zamestnával. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu podľa žalovanej spĺňa zákonné požiadavky riadneho odôvodnenia a subjektívny pocit dovolateľky, ktorá je zjavne nespokojná s výsledkom konania nepostačuje na konštatovanie, že napadnuté súdne rozhodnutie je neodôvodnené a arbitrárne. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaná zdôraznila, že žalobkyňa v dovolaní nevymedzila označený dovolací dôvod, keďže neuviedla, ktoré právne posúdenie považuje za nesprávne a v čom spočíva táto nesprávnosť a zároveň ani neoznačila otázku, od ktorej vyriešenia záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte vyriešená. Na záver poukázala, že napadnuté rozhodnutie je spravodlivé, správne a zákonné, ako i riadne a podrobne odôvodnené, poskytujúce logické odpovede na otázky relevantné pre konanie. Dovolací súd tak žiada, aby dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c) a f) CSP odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

7. Dovolanie aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To

znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Inak povedané z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Z podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom vyplynulo, že žalobkyňa namieta nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, jeho rozporupnosť, svojvoľnosť a arbitrárnosť.

17. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra ESĽP uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vétrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESĽP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

18. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

19. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

20. Práve priblížený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerešpektovanie čiastkového práva na spravodlivý súdny proces reprezentovaného právom strany na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

21. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku

súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Z rozhodnutia oboch súdov vyplýva, na základe akých skutočností dospeli k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu nepreukázala žalobkyňou ospravedlniteľný dôvod, na základe ktorého by mohol súd rozhodnúť, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával napriek vyslovenej neplatnosti skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa. Dovolací súd v danej súvislosti upriamuje pozornosť na umožnenie odvolaciemu súdu procesným právom, aby takýto súd, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia, sa v odôvodnení len obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). V týchto prípadoch potom stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, keď späťnosť potvrdzovaného a potvrdzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa však odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstoí ako ním potvrdené rozhodnutie, tak i ním samým doplnené dôvody). Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinštančného súdu (zo strany súdu odvolacieho) v tomto prípade nie je pravidlom (ale výnimkou) a môže sa stať, že toto ani nebude reálne možné, ak súd prvej inštancie sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých sporových strán a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmito jeho úvahami. O takýto prípad išlo aj v danej veci, keď odvolací súd „sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožnil a poukázal na správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia“. Tiež zdôraznil, že rozhodnutie súdu, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, je výnimkou, na základe ktorej pracovný pomer medzi zamestnávateľom a zamestnancom skončí na základe súdneho rozhodnutia, dňom jeho právoplatnosti. Dôvody, pre ktoré by súd mohol určiť, že síce pracovný pomer sa skončil neplatne, ale nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, Zákonník práce nedefinuje, preto súd musí vychádzať z osobitostí konkrétneho prípadu, čo do dôvodov požadovaného určenia, za účelom spravodlivého usporiadania vzájomných vzťahov medzi zamestnancom a zamestnávateľom pri súčasnom zachovaní ochrany práv a oprávnených záujmov sporových strán. Dôkazné bremeno v takomto prípade je na strane zamestnávateľa preukázať odôvodnenosť ním uplatneného nároku, pričom súd prvej inštancie napadnutý rozsudok v dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil.

21.1. Súd prvej inštancie v rozhodnutí zdôraznil, že rozhodnutím o organizačnej zmene, ktorým došlo k zrušeniu pracovnej pozície žalovanej, nemožno založiť dôvod pre rozhodnutie o žalobe podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce, ktorou sa žalobkyňa domáha určenia, že pracovný pomer so žalovanou skončil. Keby súd pripustil takúto argumentáciu, tak by to umožňovalo obchádzať zákonom stanovenú ochranu zamestnanca v pracovnoprávných vzťahoch dodržaním zákonom stanovených požiadaviek pre skončenie pracovného pomeru výpoveďou, tak ako to je upravené v § 63 a nasl. Zákonníka práce. Žalobkyňa v konaní poukazovala na nespôsobilosť žalovanej pre výkon jej práce pre nezvyšovanie si potrebnej kvalifikácie, ktoré tvrdenie vo veci nepreukázala (poukazujúc pritom na vykonané dokazovanie v tomto smere). Podľa súdu je pre vec nepodstatné tvrdenie žalobkyne, že žalovaná je dôchodkyňou, odkazujúc pritom na stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrené v náleze zo dňa 19.11.2019 pod sp. zn. II. ÚS 331/2019, z ktorého vyplýva, že skutočnosť, že zamestnanec je starobným dôchodcom a popri mzde poberá starobný dôchodok, nemožno požadovať za takú, ktorá zamestnávateľovi objektívne znemožňuje, aby zamestnancovi umožnil pokračovať v práci a vyplácal mu dohodnutú mzdu, resp. za takú, ktorá zamestnanca pre účely rozhodnutia súdu, podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, nedôvodne zvýhodňuje oproti ostatným zamestnancom toho istého zamestnávateľa, resp. oproti zamestnávateľovi, keďže starobný dôchodok je dôchodková dávka, ktorá sa za podmienok ustanovených zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov poskytuje zo starobného poistenia. Dôvodom na vyhovie žalobe nemohlo byť ani žalobkyňou tvrdené porušovanie pracovnej disciplíny žalovanou, keďže závažnosť porušenia pracovnej disciplíny, pre ktorú

sa žalobkyňa rozhodla okamžite skončiť so žalovanou pracovný pomer, bola posudzovaná v konaní tunajšieho súdu sp. zn. 11Cpr/35/2019, v ktorom konaní súd dospel k záveru, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 13.09.2019 je neplatné pre nespreskúmateľnosť žalobkyňou v ňom vymedzených dôvodov, pre ich nepreukázanie, ako aj pre absenciu takej intenzity vymedzených porušení, ktoré by odôvodňovali danú formu skončenia pracovného pomeru so žalovanou. K tvrdeniam žalobkyne, že ďalšie pôsobenie žalovanej na pracovisku by viedlo len k ďalšej eskalácii konfliktov, napätiam, problémom a incidentom, vzhľadom na celkový rozvrat vzťahov, súd prvej inštancie uviedol, že rozvrat týchto vzťahov, ako bol žalobkyňou prezentovaný v konaní, nemožno pripísať len na ťarchu žalovanej a uznať ho ako argument pre vyhovieť žalobe, keď vzhľadom na výsledky dokazovania by takéto rozhodnutie bolo v rozpore s dobrými mravmi, tak ako to má na mysli znenie článku 2., vety druhej Zákonníka práce, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúci z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti (§13 ods. 3 Zákonníka práce) zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávného vzťahu alebo zamestnancov. Z ustanovenia § 13 ods. 3 veta prvá, vyplýva, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Vychádzajúc z uvedeného potom rozhodol aj odvolací súd, ktorý zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Osobitne odvolací súd zhrnul skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania a na to nadväzujúc rozobral podstatné námietky žalobkyne v bodoch 14.1. až 14.5. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými závermi dovolateľka dovolaním nesúhlasí.

21.2. Námietka nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu bola dovolateľkou uplatnená v rovine polemiky a spochybňovania záverov nižších súdov (z ktorých rozhodnutí je možné bez problémov vyčítať odpoveď na pre vec rozhodujúce námietky a argumenty žalobkyne - pozn. odvolacieho súdu), pričom dovolací súd nebol povinný sa okrem už uvedeného zaoberať inými okolnosťami, inak by poprel princíp rovnosti strán sporu, ako aj princíp subsidiarity založený na tom základe, že ak žalobca dovoláciu námietku, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnil v odvolacom konaní, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 C.s.p. a contrario).

22. Najvyšší súd nezistil opodstatnenosť ani tvrdenia žalobkyne o arbitrárnosti a svojvoľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu odvolacím súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa odvolací súd natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ale nevyplyva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o správnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobcovia sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňujú a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv.

23. Dovolací súd tiež uvádza, že ani prípadné nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov odvolacím súdom nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade odvolaciemu súdu, (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá.

24. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia

(napr. I. ÚS 188/06).

25. Pokiaľ dovolaateľka podaným dovolaním brojila proti skutkovému stavu zistenému nižšími súdmi, ani namietaná okolnosť nedostatočne zisteného skutkového stavu v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak ani tieto vady v predjednávanej veci nezistil. Pokiaľ aj žalobkyňa v danej súvislosti namietala nevysporiadanie sa súdom s predloženým súpisom faktúr externých dodávateľov účtovných služieb za rozhodné obdobie, ktoré dôkazy mali preukazovať opodstatnenosť organizačnej zmeny z finančného hľadiska, dovolací súd upriamuje pozornosť na argumentáciu odvolacieho súdu, podľa ktorej prijatiu organizačnej zmeny spravidla predchádza dôkladná analýza jej finančných a personálnych následkov, k čomu nedošlo, z čoho je možné bez pochybnosti vyvodiť záver o neopodstatnenosti daných dôkazov z obdobia po organizačnej zmene.

26. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou zmätočnosťou vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP, a teda prípustnosť dovolania žalobkyne z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

27. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania i z § 421 ods. 1 písm. b) CSP (pozri bod 3.2.).

28. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

30. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. Predpokladom prípustnosti dovolania je dôsledné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd musí uviesť svoj názor na riešenie tejto právnej otázky (§ 393 ods. 2, 3 CSP). V konkrétnom prípade

musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

31. Žalobkyňa v dovolaní síce formálne poukázala na § 421 ods. 1 písm. b) CSP, z obsahu dovolania však vyplýva, že len namieta nesprávnosť vydaných rozhodnutí nižších súdov, ktoré rozhodnutia vychádzajú z podľa nej nesprávne zisteného skutkového stavu a sú vo vzťahu k aplikovaným právnym normám chybné.

32. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

33. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nevymedzí právnú otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Tiež v prípade absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť a n i k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/14/2018, 2Cdo/167/2017, 3Cdo/28/2017, 5Cdo/13/2018, 7Cdo/114/2018, 8Cdo/78/2017).

34. Spôsob výkladu § 440 CSP (dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný) súvisí aj s tým, že v dovolacom konaní dochádza k preskúmvaniu už právoplatných rozhodnutí odvolacích súdov, teda je spôsobilé zasiahnuť do ukončeného konania, a tým narušiť právnú istotu strán sporu, a preto je žiaduce, aby v prípade splnenia podmienok dovolacieho konania bola jeho prípustnosť a aj dôvodnosť posudzovaná podľa argumentácie dovolateľa obligatórne zastúpeného advokátom. V zmysle dispozičnej zásady je plne v dispozícii dovolateľa nielen označenie dovolacích dôvodov, ale aj ich obsahové vymedzenie. V tomto kontexte nie je žiaduce nahrádzať argumentáciu dovolateľa, resp. dopĺňať vecné dôvody, ktoré z podaného dovolania nevyplývajú, čo je potrebné odlíšiť od postupu pristupovať k obsahu dovolania materiálnym spôsobom (IV. ÚS 219/2024).

35. V kontexte uvedeného vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP), i keď žalobkyňa popri dovolaní podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie formálne odôvodňuje i nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, z dovolania nemožno bez pochybností vyvodíť, ktoré právne posúdenie veci je to, ktoré žalobkyňa pokladá za nesprávne, a v čom spočíva nesprávnosť tohto konkrétneho právneho posúdenia (samozrejme

odhliadnuc od ňou vyjadrenej polemiky s právnymi závermi súdov nižších inštancií), t. j. právnú otázku podľa § 421 CSP sa mu z dovolania vyabstrahovať nepodarilo. Dovolací súd, i keď sa pokúsil autenticky porozumieť dovolateľke - jej textu ako celku, jeho úlohou nie je „hádať“, čo dovolateľka povedala, uvedomujúc si pritom i to, že nemôže vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (pozri I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020). Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva jedine jej nesúhlas so závermi súdov nižších inštancií v súvislosti so zvoleným právnym posudzovaním veci. Bez vymedzenia právneho posúdenia veci, ktoré pokladá dovolateľka za nesprávne s uvedením, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, ktorého hranice dovolateľkou nie sú vymedzené.

36. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428 e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

37. Dovolaciemu súdu za opísanej situácie preto neostalo iné, než dovolanie, ktorým bola neopodstatnene vytknutá tzv. zmätočnosťná vada podľa § 420 písm. f) CSP odmietnuť ako neprípustné (§ 447 písm. c) CSP) a v časti, v ktorej sa namietalo nesprávne právne posúdenie veci s ním naložiť rovnako pre nevymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu spôsobom predpokladaným v ustanoveniach § 431 až 435 (§ 447 písm. f) CSP).

38. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.